

Asia: VN/20253/2024

Lausuntopyyntö: Fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Taustaa: Nopeasti lisääntyvä vaihteleva uusiutuva sähköntuotanto haastaa nykyistä sähköjärjestelmää monin tavoin. Sähköntuotanto voi vaihdella merkittävästi päivien sisällä, päivien välillä ja vuodenaikojen välillä osin ennakoimattomasti. Suuret vaihtelut ja osin ennakoimattomuus vaativat uusia resursseja sähköjärjestelmään. Osaltaan sähkömarkkinoiden eri markkinapaikkojen hinnat antavat signaalin investoida tarvittavaan kapasiteettiin, mutta investoinnit tapahtuvat hitaasti tuottojen epävarmuuksista johtuen.

Suomen Kaasuyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua energia- ja kaasualan kannalta merkittävässä tukimekanismin kehittämistyössä, ja lausuu asian suhteen seuraavaa. Työryhmän työn lähtökohdat ovat oikeat. Suomen sähkömarkkinan viimeaikainen kehittyminen on tapahtunut markkinaehtoisesti sääriippuvaiseen suuntaan, mikä on lisännyt jouston tarvetta.

Mitä tulee suunnitellun jouston periaatteisiin, Kaasuyhdistys lausuu seuraavaa:

Fossiilittomuus: Kaiken tuettavan sähköntuotannon on oltava fossiilitonta. Kaasumoottoreiden ja -turbiinien osalta fossiilittomuus voisi olla parasta osoittaa biokaasun tai synteettisen kaasun alkuperätakuilla (Guarantees of Origin). Tällöin voidaan hyödyntää olemassa olevia markkinamekanismeja. Riittää, että fossiilittoman jouston tuottaja pystyy jälkikäteen osoittamaan, että kaikki käytetty kaasu on fossiilitonta.

Tarjottavan kapasiteetin minimiteho: Tarjottavan kapasiteetin minimiteho pitäisi olla yhtäläinen muiden markkinoiden minimitehon kanssa. Työryhmä ehdottaa loppuraportissaan 5 MW minimitehoa perustellen, että pienemmän tehon aktivoitumista on vaikeampi valvoa. Perustelu ei ole pätevä, koska toisaalta loppuraportissa kaikelle tukimekanismiin osallistuvalla kapasiteetille

vaaditaan NCER -verkkosäännön vaatimusten täyttäminen, mikä käytännössä edellyttää reaaliaikaista tiedonsiirtoa automaatiojärjestelmän ja kantaverkkoyhtiön välille. Samalla on helppo valvoa kapasiteetin aktivoitumista sen koosta riippumatta. Kapasiteetin minimiteho voisi olla sama kuin sähkön energiakaupassa (1 MW). Yhtäläiset vaatimukset vähentävät hallinnollisia kustannuksia ja minimitehon rajan laskeminen lisää tarjottavan kapasiteetin määrää ja siten lisääntyvä kilpailu pienentää tukimekanismin kustannuksia. Alhaisempi teho vaatimus myös tukisi tehokkaammin tuotannon hajauttamista ja mahdollistaisi tuotannon liittämisen myös keskijänniteverkkoon.

Työryhmän esityksessä (3.1) painotetaan, että tuen pitäisi kohdistua investointeihin. Huomionarvoista on, että monien biokaasulaitosten yhteyteen on rakennettu sähköntuotantokapasiteettia, joka on ollut pääosin vähäisellä käytöllä ja vähenee edelleen niihin kohdistuvien tuotantotukien poistuessa tulevina vuosina. Tätä tuotantokapasiteettia ei tulisi täysin sivuuttaa, vaan miettiä täydentäviä tukiratkaisuja, joilla ne saataisiin nopeana kustannusneutraalina investointina mukaan kasvattamaan fossiilitonta joustoa. Useimmiten kaasumoottorivoimalaitos on toteutettu/toteutetaan CHP-ratkaisuna, joka entisestään tuo tehokkuutta korkean polttoainehyötysuhteen muodossa kompensoiden mahdollista alhaista huipunkäyttöaikaa.

Lisäksi Kaasuyhdistys listaa huomioitavaksi seuraavat uusiutuvilla kaasuilla toteutettavaa joustoa puoltavat faktat:

1. Kaasujärjestelmässä on riittävästi hankinta- ja siirtokapasiteettia, joka mahdollistaa uusien joustoelementtien, kuten kaasumoottorivoimalaitosten liittämisen sen yhteyteen
2. Uusia kaasumoottorivoimalaitoksia voitaisiin arvion mukaan ottaa käyttöön jo 2...3 vuoden kuluessa
3. Kaasujärjestelmä sijaitsee maantieteellisesti erittäin suotuisasti ajatellen jouston tarvetta ja myös mahdollisuuksia tehokkaasti vastata tarpeeseen kaasupohjaisilla investoinneilla
4. Kaasukäyttöinen tuotanto kykenee toimimaan yhtäjaksoisesti käytännössä rajoittamattoman ajan
5. Kaasukäyttöinen tuotanto on teknisesti kykenevä nopeaan ylössäätöön läpi vuoden tuottaen siten lisäarvoa myös sähkömarkkinan tasapainotukseen.
6. Kaasumarkkinalla on jo nyt saatavilla fossiilitonta kaasua ja tulevina vuosina alan raportoitujen suunnitelmien mukaisesti uusiutuvan kotimaisen biokaasun sekä synteettisen metaanin volyymit kasvavat merkittävästi mahdollistaen raportissa suunnitellun jouston

Tommiska Markku
Suomen Kaasuyhdistys ry - Suomen Kaasuyhdistyksen hallitus ja
toimitusjohtaja